

Motion till riksdagen 2025/26:3887

av **Leila Ali Elmi m.fl. (MP)**

med anledning av skr. 2025/26:72 Riksrevisionens rapport om Arbetsförmedlingens stöd till personer med funktionsnedsättning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att Arbetsförmedlingens stöd till personer med funktionsnedsättning blir effektivt och ändamålsenligt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra en översyn av förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga i syfte att stärka effektivitet och likvärdighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att Arbetsförmedlingen kan erbjuda ett nära och individanpassat stöd med hög kontinuitet (t.ex. fast kontaktperson/handläggarteam) för arbetssökande med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att säkerställa enhetliga och likvärdiga bedömningar av funktionsnedsättning och stödbehov samt att fysiska möten används mer systematiskt när det behövs och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen säkerställer erforderliga resurser till Arbetsförmedlingen för arbetet med denna målgrupp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är viktigt att alla människor som söker ett arbete får det stöd som de behöver. Stödet behöver finnas tillgängligt på det sätt som passar den arbetssökande. Miljöpartiet menar att en fungerande Arbetsförmedling med stark lokal närvaro och resurser till stöd och program – inte administration – är en förutsättning för en aktiv arbetsmarknadspolitik som når dem som behöver den mest.

Arbetsförmedlingen har en längre period bakom sig med stängda lokalkontor och drakoniska nedskärningar i antalet arbetsförmedlare. Riksrevisionens rapport visar med all önskvärd tydlighet att detta tyvärr har gått ut över stödet till personer som har en funktionsnedsättning.

Särskilt allvarligt är att identifieringen av funktionsnedsättning inte fungerar effektivt – var tionde inskriven får vänta över tre år – och att många därefter står utan insatser eller aktiviteter trots konstaterade behov. Riksrevisionen pekar också på bristande kontinuitet i kontakten när antalet ärenden per handläggare ökar, samt att bedömningar inte görs enhetligt eller likvärdigt. Vidare framhålls att digitala möten och telefon inte alltid räcker för att bedöma stödbehov och att fysiska möten bör övervägas mer systematiskt.

Riksrevisionen noterar att dessa brister kan kopplas till organisatoriska förändringar och en minskad personalstyrka. Vidare skriver Riksrevisionen att många arbetssökande som har en funktionsnedsättning har behov av nära stöd, men att detta har försämrats över tid. Det finns enligt Riksrevisionen stora utmaningar med att bedöma funktionsnedsättningar och stödbehov via digitala möten och över telefon.

Riksrevisionen rekommenderar att regeringen ser över förordningen (2017:462) och särskilt om taknivån i lönebidragen är ändamålsenlig. Miljöpartiet anser att ekonomiska incitament för arbetsgivare måste vara hållbara och förutsägbara – därför bör lönebidragens nivåer ses över och indexeras så att stödet inte urholkas över tid. Det är avgörande för att fler arbetsgivare ska kunna anställa och behålla personer med funktionsnedsättning.

I Miljöpartiets budgetmotion för 2026 betonas att Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadspolitiken behöver väsentliga tillskott. Miljöpartiet satsar sammanlagt 1500 miljoner mer än regeringen på Arbetsförmedlingens förvaltnings- och sakanslag. Det har potentialen att göra verklig skillnad för Arbetsförmedlingens förmåga att ge ett verkligt nära stöd till de arbetssökande som behöver det, inklusive personer som har funktionshinder.

Därutöver ser Miljöpartiet att det behövs en bättre fördelning i sjuklöneansvaret mellan stat och arbetsgivare. Regeringen har beslutat att successivt avskaffa ersättningen för höga sjuklönekostnader från 2025. Idag får omkring 60 000 arbetsgivare stöd, varav de flesta är småföretagare. Ersättningen motsvarar i snitt cirka 5 % av företagens totala sjuklönekostnader, men för en mindre arbetsgivare kan en enskild sjukskrivning innebära en mycket större ekonomisk belastning. Utan stödet riskerar det att bli svårare för små företag att anställa personer med sjukdomshistorik, trots att de i övrigt är fullt arbetsföra. Därför anser vi att ersättningen bör finnas kvar för att underlätta för småföretagare och främja fler anställningar. Vi avsatte 2,1 miljarder för detta. Det är en stor reform för att förbättra förutsättningarna för Sveriges mindre företag, men vi ser också att det här är en reform som stärker möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att komma in på arbetsmarknaden.

Som Riksrevisionen påpekar i sin rapport är en stor del av bristerna som de har identifierat kopplade till regeringens styrning. Det är därför helt avgörande att regeringen tar rapportens rekommendationer till sig och agerar utefter det. Att regeringen i sin skrivelse väljer att inte agera kraftfullare mot de brister som Riksrevisionen pekar på är anmärkningsvärt. Att hänvisa till mycket blygsamma tillskott i anslagen, långt under den nivå som Arbetsförmedlingen har bedömt behövs bara för att upprätthålla verksamheten, är inte tillräckligt.

Mot bakgrund av Riksrevisionens tydliga slutsatser om effektivitetsbrister och otillräcklig styrning behöver riksdagen ge regeringen ett skarpare och mer konkret uppdrag: att genomföra en översyn av regelverket, säkerställa ett nära stöd med kontinuitet och specialistkompetens, och följa upp samverkan så att ingen faller mellan stolarna. Riksdagen bör därför genom denna motion ge regeringen ett tydligt uppdrag att agera nu – till nytta för de personer som har en funktionsnedsättning men också för att vi som samhälle ska få ta del av alla människors förmågor och potential.

Leila Ali Elmi (MP)

Nils Seye Larsen (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Malte Tängmark Roos (MP)